

Křižínský občasník 1/2024

Redakce

*Křižínský občasník, evidenční číslo MK ČR E 24427, vydávaný 5x ročně v nákladu 100 kusů.
Vydává na své náklady sdružení Pro lepší Křižínsko.*

Autoři textu: Romana Božková, Ing. Jana Burianová, Martina Urbánková, Ing. Hana Božková

Úvodní slovo

Vážení spoluobčané,

doufáme, že jste úspěšně vykročili do roku 2024. Dodatečně všem ještě přejeme hodně zdraví a štěstí do nového roku. I v tomto roce vás budeme informovat, co nového se děje v naší obci a jaké nás čekají akce u nás i v blízkém okolí.

Pokud byste měli nápad nebo inspiraci na vhodné téma, tak nás neváhejte kontaktovat.

Nyní k dění na obci:

V současné době stále probíhá příprava výzvy na opravu místních komunikací, která by měla začít v druhé polovině letošního roku a pracuje se na novém územním plánu. Dne 21.3.2024 proběhne projednání návrhu územního plánu zástupci obce, následně bude stanoven termín veřejného projednání s občany Křížínkova.

V řešení je také stav dětského hřiště, kde na podzim došlo k uvolnění části jednoho z herních prvků. Jak jste si také jistě všimli, došlo ke snížení poplatku za svoz odpadu, tak jak jsme o něm informovali již před koncem loňského roku.

Během zimních měsíců došlo k výměně čerpadla na čerpací stanici u spodního rybníka. Proběhla oprava lávky přes potok vedoucí na níhovské nádraží, kterou poškodil spadlý strom. V letošním roce bylo opět požádáno o dotace na provoz místní prodejny COOP a na opravu Božích muk, které se nacházejí v katastru naší obce. Na žádost místního Mysliveckého spolku byl odsouhlasen příspěvek 6.000,- Kč, který myslivci použijí na školní akce ve Křoví a v Katově.

Taneční hodiny pro začátečníky

Od 14.1.2024 probíhá kurz standardních tanců pro začátečníky v sále Obecního domu Křižínkov pod dohledem zkušených učitelů tance ze Žďáru nad Sázavou.

Kurz obsahuje 10 lekcí, které pravidelně probíhají každou neděli od 17 h.

Kurz country tanců pro veřejnost

Pro velký zájem bude pořádán kurz country tanců pro veřejnost. Bude se jednat o jedno večerní kurz a proběhne v Sokolovně obce Křoví 23.3.2024 v 17 h., vstupné 100,- Kč. Zájemci se mohou případně hlásit u Šárky Rozumové na tel. č. 604 562 436.

OSTATKY

10.2.2024 se uskutečnil masopustní průvod masek, vyrazil od Obecního domu směrem na Pánov, následně podél hlavní silnice směr Velká Bíteš, dále pokračoval opačným směrem ke Katovu a nakonec zamířil do místní části Kartouzy. Průvodu se účastnilo množství aktérů v nejrůznějších kostýmech půjčených, ale i po domácku vyrobených. Několik fotografií z masopustního veselí naleznete na webových stránkách obce. Večer po průvodu bylo v sále Obecního domu posezení s živou hudbou a tombolou.

Sportovní akce HEJBNI SE!

Dne 9.3.2024 proběhlo v sále místního Obecního domu cvičení HEJBNI SE! Akce se zúčastnily jak místní ženy, tak i ženy z blízkého okolí. Bylo připraveno malé občerstvení a ochutnávka produktů zdravé výživy.

Historie obce Křižínkov I. část

Křižínkov byla původně tvrz, jejíž okolí bylo obklopeno rybníky. Části tvrze byly nalezeny u domu s číslem popisným 14 (dům mezi Zachovalovými a Flekovými).

V historických pramenech nazýván též jako Křižánkov, Křižník, Kreuzdorf, Křižovice, Griseleins, Crysallis.

První zmínka o naší obci je z roku 1309, kdy patřila bratrům Vojslavovi a Martinovi z Křižínkova „de Crysanelis“. Bratři se hlásili k řádu rytířskému. Podle záznamů ze 14. století jsou tito rytíři nazýváni jako „Rytíři z Křižínkova“. Vojslav byl také majitelem osady zvané Dietrichsdorf (dnešní obec Křoví, kde původní obyvatelé byli němečtí osadníci a přišli na toto území z bítešského kláštera). Roku 1366 uvedena zmínka o bratrech Vojslavovi a Filipovi z Křižínkova.

Ke konci 14. století patřil Křižínkov klášteru žďárskému. Žďárský klášter zastavil roku 1416, krátce před husitskými válkami, Křižínkov včetně dvora se čtyřmi lány za 3,5 hřiven grošů Jimramovi zřejmě z Pernštejna, roku 1437 byl oficiálně majetkem pánů z Pernštejna.

Od roku 1485 ve vlastnictví Václava Hadburka ze Sobošic, r. 1504 klášter žďárský koupil Křižínkov zpět od Václava Hadburka a vlastnil jej až do konce Třicetileté války v r. 1648. Poté Křižínkov patřil k panství novoměstskému a od roku 1663 farnímu kostelu ve Vyškově. Od vyškovské fary jej koupila Kateřina Apolonie Kratzerová ze Schonsperka, která jej prodala Ferdinandovi knížeti z Dietrichštejna. Dalšími vlastníky byli: Adam Karel Otislav z Kopenic, posléze Dominik Ondřej hr. z Kaunitz, 1687 Martin Frydrych Pruskauer z Freienfels. Roku 1722 Křižínkov prodali dědicové panství náměštskému, hrabatům z Werdenberka, dále byl prodán 1738 hraběti Bohumírovi z Walldorfa, roku 1746 prodán městu Brnu a poté byl přidělen ke statku Deblín.

Křižínkov měl cca v 17.-18. století svůj vlastní hřbitov na poli zvaném „Výpustek“ (pravděpodobně oblast bývalé skládky na konci Křižínkova). Dále se uvádí zmínka o panském dvoře v Křižínkově, který byl rozprodán na 16 familií (tzn. malá usedlost nebo díl pole vzniklé rozdělením panských dvorů, statků na malé části a ty byly dány jednotlivým rodinám do dědičného nájmu).

Do roku 1886 byl Křižínkov přiškolen do Křoví (tzn. děti navštěvovaly školu ve Křoví), od roku 1886 byl přiškolen do Katova, kde byla postavena dvoutřídní škola.

Tato událost je zmíněna ve školní kronice obce Katov: *„Když v roce 1883 v měsíci září Josef Sicha začal na škole učitelovati, tu přihlásilo se více občanů z Křižínkova, by dítky jejich školu v Katově navštěvovati mohly. Příčina toho byla velká vzdálenost z obce Křižínkova do školy ve Křoví a také nepohodlná cesta času zimního. Vidoucí občané křižínkovští prospěch svých dítek, kteréž v roce školním 1883–84 školu katovskou navštěvovati počaly (Veselá Marie, Fleková Marie, Slavíčková Marie, Kocián František, Synek Leopold, Vojtová Marie a Kateřina), přišli na myšlenku, zda by nebylo výhodnější buď do Katova se přiškoliti, nebo v Křižínkově samostatnou školu si zříditi. I žádali pana učitele Sihu, by jim žádost na vysokou c. k. zemskou školní radu o vyškolení se ze Křoví a zřízení samostatné školy v Křižínkově napsal. Žádost poslána. Avšak výnosem vys. c. k. zemské školní rady ze dne 5. května 1885 čís. 2 166 žádost obce*

Křižínkova za vyškolení ze školního obvodu křovského a zřízení samostatné školy obecné v Křižínkově byla pro nedostatek zákonitých podmínek zamítnuta. Zároveň byla vyzvána obec Křižínkov tímže výnosem, by přiškolení se ke Katovu s obcí Katovem vyjednávala. Za tou příčinou dostavili se občané Křižínkova dne 1. července 1885 do Katova a shodli se s občany katovskými na tom, že když bude v Katově dvoutřídní škola, přiškolí se Křižínkov ke Katovu.“ Na základě dohody mezi občany Křižínkova a Katova byla zahájena přístavba nové školy 19. července roku 1886.

Kulturní akce v okolí

14.03.2024 - Noc na Karlštejně - Velká kapela s dechovou sekcí a zpěváky uvede v Tišnově atraktivní program složený z písní, které se zapsaly zlatým písmem do dějin české populární hudby, ale na koncertních pódiih již tak často uváděny nejsou. Pásmo z muzikálu Noc na Karlštejně doplní ve druhé polovině koncertu další legendární hity 60. let minulého století známé z repertoáru divadla Semafor, Waldemara Matušky, Hany Zagorové, Václava Neckáře ad. Začátek v 18:00.

20.03.2024 – Vynášení Morény, začátek v 15:00 na Masarykově nám., Velká Bíteš

21.03.2024 – Mlčeti zlato – francouzská komedie v KD Velká Bíteš od 19:00, vstupenky k zakoupení v Informačním centru

24.03.2024 – tradiční vítání jara na Šmelcovně

02.04.2024 – koncert BHP – Dechová harmonie JAMU, KD Velká Bíteš 19:00

23.-28.04.2024 – MINIFESTIVAL OCHOTNICKÝCH DIVADEL v KD Velká Bíteš, vstupné dobrovolné